

Presentator Jos van Oord blogt over zijn ontmoetingen tijdens de draaidagen van Met hart en ziel. Dit keer reisde hij naar het Friese Jorwert.

Ik zit in de Radboudkerk in Jorwert. Vroeg in de ochtend. Het is koud. Dekens hangen over de stoelen heen. Mijn stoelkussen is in een soort bordenwarmer warm gemaakt. Mensen druppelen binnen en vormen een kring voor het ochtendgebed van dertig minuten. De helft daarvan is het stil.

Ik sluit mijn ogen.
Ik open ze weer.

Kijk naar de stenen, de ramen, het houten dakskelet. Ik denk aan een citaat uit het boek van Geert Mak, Hoe God verdween uit Jorwerd: "Op zaterdagochtend 25 augustus 1951, om zeven minuten over vijf, stortte de toren van Jorwerd met donderend geraas ineen. Zomaar, uit zichzelf, na negenhonderd jaar sneeuw, zon, regen en wind, gewoon uit pure torenmoeheid. Dat was een voorteken, of een keerpunt, of gewoon slecht onderhoud - het is maar hoe je het wilt zien."

Het was een keerpunt, want met de herbouw is ook de Geest weer terug. Al weer heel lang. En zeker met het nieuwe Nijkleaster-project. Daarom ben ik hier, om daar over te horen. Maar vooraf aan dat horen is het in Jorwert eerst de stilte die spreekt: in het ochtendgebed en daarna tijdens de wandeling. Ik loop mee. En ik oefen me om m'n hoofd leeg te krijgen. Mijn hoofd is ook een soort reactievat. Waar reageer je allemaal niet op? Is er leven naast de iPhone? Tijdens het ochtendgebed en de wandeling voel ik mijn telefoon afgaan. Weg rust. Weg stilte in m'n hoofd.

Die reis naar binnen is zo lastig. En juist aan die tocht wordt in de Bijbelse verhalen veel aandacht gegeven. Mensen in de woestijn. Elia en Mozes in totale stilte op de Godsberg en Jezus die vaak de stilte opzoekt. Die reis naar buiten is er zeker ook wel. Maar dat is zo'n brede bekende weg. Die smalle kleine binnenweg, die route wil ik gaan. Maar ik heb er woorden bij nodig, zo beperkt is mijn theologengeest.

Het lukt me aardig als ik een lied uit het ochtendgebed voor mezelf neurie. Het lukt me heel goed als ik nadenk over een citaat van Willem Barnard, ooit in mijn studententijd van hem gehoord: 'Stilte is de zendtijd van de Geest'. En thuiskomend lees ik zijn gedicht.

'Maar als Hij er niet was...
en Zijn stem was er niet
dan was er van stilte
geen sprake.

Alleen maar van zwijgen
zo hard als graniet
en dat kan je
doodeenzaam maken.

Maar de stilte:
dat is een tweestemmig lied
waarin God en de mens
elkaar raken.'

Mooi dat zo'n Friese stilte training mij weer bij dit gedicht van Barnard brengt. Ik betrap me er op: stilte moet dus productief zijn. Dat zal de initiatiefnemer van Nijkleaster niet beamen...

- Jos van Oord